

Hieroglyfer

I Tidsskriftet nr. 8/1937 går Alf Tellefsen ut mot hr. Mortensson-Egnund, som i et tidligere nummer fremhevet ønskeligheten av et tegnsystem for leddforandringer og anbefalte dr.med. Jansens sådanne. Tellefsen kommer med sterke innvendinger mot dette systemet, blant annet fordi det ikke gir «adgang til gradering av forandringenes intensitet». Han hadde i sin egen praksis utarbeidet et system som han mener «bedre dekker de opstillede krav». Dette presenteres under (Tidsskr Nor Lægeforen 1937; 57: 411–4).

Tegnsystem for leddforandringer.

Av Alf Tellefsen, Stord.

Fig. 1

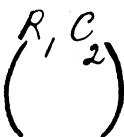

Fig. 2

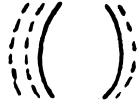

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

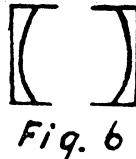

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

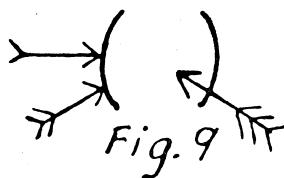

Fig. 9

Fig. 10

Figur 1 er tegnet for ledd. Hudforandringene over ledet: calor, rubor, tumor, atrofi, uttrykker jeg ved begrepets forbokstav og setter denne over leddtegnet. (Tilsvarende det at huden ligger over ledet). Disse tegn så vel som alle de øvrige graderes i 3 styrker: «Litt», «Noget», «Meget», hvilket selvfølgelig kan sies å være en temmelig løselig gradering. Alle tegn i systemet gir dog anledning til å innføre så mange grader man ønsker. Graderingen av hudforandringenes tegn angis ved små tall etter dem som vist på fig. 2. Denne angir altså at huden over ledet er litt rød og noget varm. Den perikapsulære svulst angis ved prikkede linjer, se fig. 3, parallelt med leddkonturen 1, 2 eller 3 linjer utenfor hverandre etter graden. Jeg tenker mig leddene sett forfra og kan da ved å anbringe et ulike antall prikkede linjer på lateral- og medialsiden av ledet få antydet at der er forskjell i den perikapsulære svulst. Den kapsulære svulst angis, se fig. 4, med helt optrukne streker parallelt med leddkonturen. Væske i leddet angis ved bølgelinjen (tegnet for vann). Fig. 5 uttrykker altså: en del væske i leddet. Ossøse defigurasjoner angis på fig. 6, de artogene lyder som vist på fig. 7, hvor prikkene betyr krepiteren, trekant skurren og firkant grov knaking. Også her angis 1, 2 eller 3 lydenes mengde. Det samme gjelder tegnene for corpora libera, se fig. 8. Et

godt illustrerende tegn for smerte har jeg ikke funnet, men anser en pil som brukbar. Hvis pilen går utenfra og innover menes derved smerte som fremkalles ved utenfra kommende påvirkning, altså trykk og passive bevegelser. Se fig. 9. En vannrett pil betyr smerte ved trykk mot leddlinjen. En pil som stanser ved leddtegnet, betyr smerte ved trykk på kapselen. En pil som går inn i leddtegnet, betyr smerte ved passive bevegelser. Smertens intensitet angis ved 1, 2 eller 3 fjær på pilen. Smerter som oppstår spontant og ved aktive bevegelser, angis ved at pilen vender ut fra leddtegnet, se fig. 10. Når pilen begynner ved leddtegnet, betyr dette spontane smerte, kommer den innenfra leddtegnet, betyr det smerte ved aktive bevegelser.

Jeg har med disse tegn kunnet karakterisere praktisk talt alle leddforandringer; av og til vil man dog savne anledningen til å anføre bestemte regioner av ledet. Ved å undlate å bruke den skjematiske figur vil der imidlertid være plass nok til å sette vedkommende leddregions navn ved siden av tegnet (f. eks. anserinus bak en innadvendt pil). Jeg har lest beskrivelsene i forskjellige avdelingers journaler igjennom med brukbarheten av mitt system for øje. I de aller fleste tilfelle sies der ikke mere enn hvad der lett kan uttrykkes med tegn.